

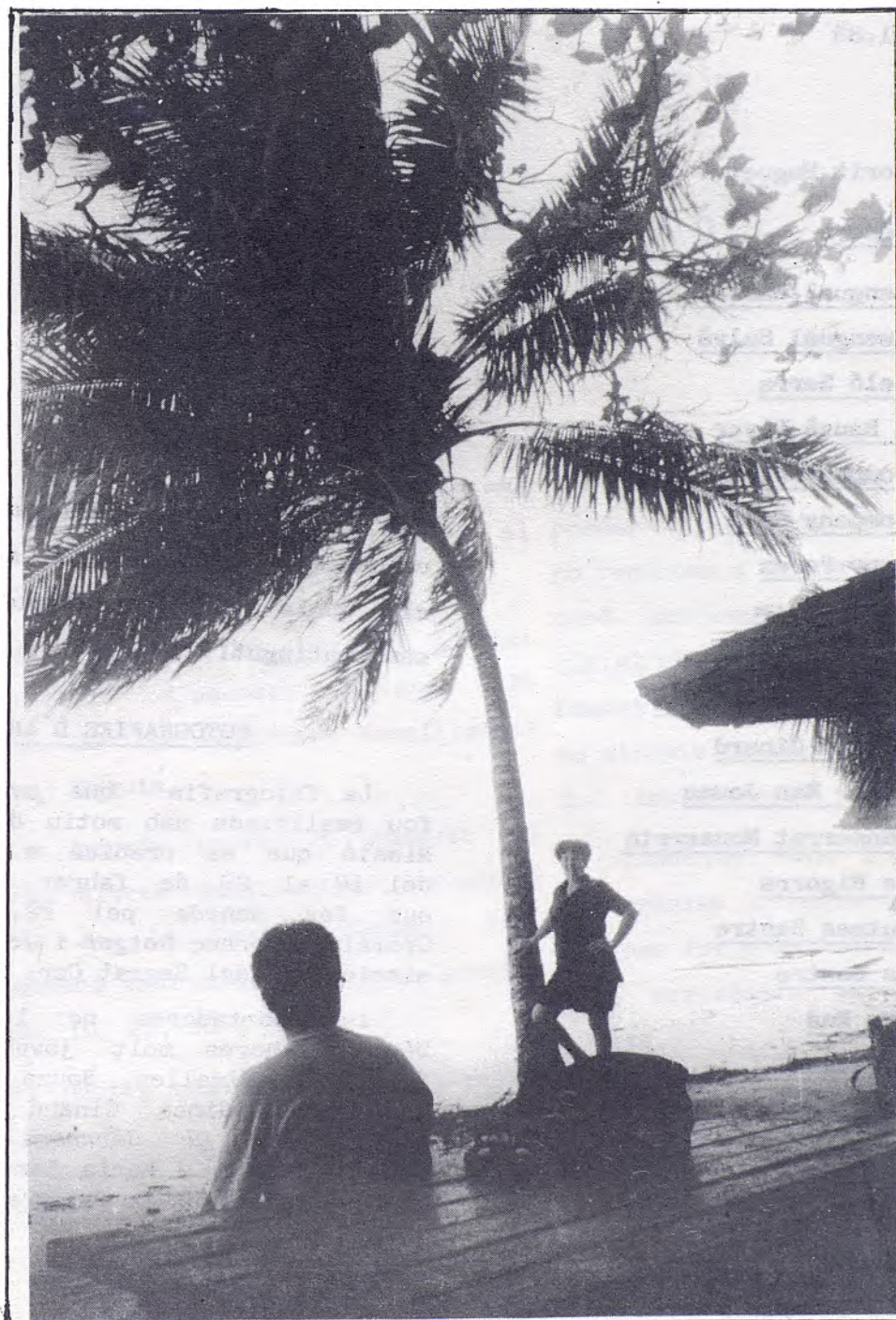
DAMUNT

DAMUNT



REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN.JUNY.1.993- Num.25



D A M U N T D A M U N T

Revista d'informació local

SANT JOAN (MALLORCA)

JUNY 1.993 - Núm. 25

Depòsit Legal PM-673-1991

Domicili.

Major, 68

07240- Sant Joan (Mallorca)

Tel. 52.61.83

Director:

Miquel Florit Huguet

Col.laboradors

Antoni Amengual Barceló

Antònia Amengual Salvà

Joan Barceló Serra

Margalida Bauzá Bover

Guillem Company Bauzá

Gabriel Company Gayà

Nino Company Perez

Carles Costa Salom

Josep Estelrich Costa

Catalina Lluïsa Gayà Bauzá

Catalina Jaume Ginard

Antònia-Pilar Mas Jaume

Gabriel Monserrat Monserrta

Joan Jaume Nigorra

Bàrbara Mataas Sastre

Joan Matas Sastre

Guillem Bou Mas

Joan Gayà Matas

Marc Vidal Bonet

IMPRES A:

Apóstol y Civilizador

PETRA (MALLORCA)

Tirada: 400 exemplars

NOTA: Els escrits publicats expressen únicament l'opinió dels seus autors, els quals es fan responsables del seu contingut.

FOTOGRAFIES D'AHIR

La fotografia que avui reproduïm fou realitzada amb motiu de la Santa Missió que es predicà a Sant Joan del 10 al 20 de febrer de 1.944 i que fou donada pel PP. Pere-Joan Grimalt, Llorenç Rotger i Josep Amengual missioners del Segrat Cor.

Les portadores de la Mare de Déu, aleshores molt jovenetes, son: Francisca Miralles Bauzá (difunta), Margalida Ordines Ginard (religiosa) i les dues de darrera son Joana Estelrich Costa i Maria Barceló Galmés, que ens ha deixat la fotografia.

SALUTACIÓ

Amb la present revista del mes com els altres, però no volem deixar de Juny de 1.993 hem arribat al passar l'avinentesa de repetir que núm. 25 de **Damunt Damunt**. no renunciem a un creixement quantitatiu,

No podem ni volem fer una anàlisi triuunfalista d'aquests primers 25 però sobtetot qualitatiu. No volem números de la revista. Senzillament que el nostre nom emblemàtic de **Damunt Damunt** sigui excusa i es convertesqui en sinònim de lleugeresa, superficialitat i improvisació. dir-vos: **Seguim**.

Ens pareix oportú i adequat el que fan altres publicacions, companys nostres de la Premsa Forana, fent un "número extraordinari" quan arriben al núm. 10, 25, 50 ó 100.

El nostre núm. 25 es un exemplar

També és bona l'ocasió per donar les gràcies a lectors i col.laboradors que han fet possible el que mes darrera mes, arribàssim al núm. 25. Gràcies a tots.

Miquel Florit Huguet

RADIO MALLORCA DES DE SANT JOAN

Coincidint amb la "Festa del sol que balla", el passat dia 24 de Juny, diada festiva en el poble, Ràdio Mallorca (SER) va emetre des de la terrassa del Bar Centro, el seu programa "Abierto por Vacaciones", que es fa en directe i recorr els distints pobles de Mallorca i diferents nuclis de població de vorera de mar.

Aquest programa es va desenvolupar dins la Plaça del rei Joan Carles, tenint com taló de fons el jardí i brollador de dita plaça.

Àngela Seguí, una bona professional, du 8 anys treballant a la Cadena Ser. Va estar 4 anys a Ràdio Menorca. Durant l'hivern dirigeix el programa "Hoy por hoy" de Ràdio Mallorca i ara des de mitjan mes de Juny a mitjan mes de setembre el mencionat programa "Abierto por vacaciones".

Començà el programa informant que "aquí és festa, encara que les festes patronals són el 29 d'agost" i "que els habitants d'aquest poble del Pla de Mallorca, han estat avui molt dematiners, mentre en els altres pobles de l'Illa encara dormien, la gent d'aquí a les 6 del matí s'han concentrat en el Santuari de Consolació. Allà junts han vist la sortida del sol, en una peculiar i tradicional festa que es denomina "Festa del sol que balla. A les 8 del matí continuà informant Àngela Seguí-han assistit a una missa i després han disfrutat d'una deliciosa xocolatada

Àngela Seguí assenyalà que el nostre terme municipal té una important àrea natural d'especial protecció, que comparteix amb el poble de Petra. Es referia al Puig de Bonany. Gracià Sanchez un dels convidats a aquesta "tertúlia radiofònica" indicà a la conductora del programa que el Puig de Sant Onofre també estava catalogat com "àrea natural d'especial protecció".



Entre els convidats a aquesta "tertúlia" intervingueren els següents:

Miquel Torrens, Delegat de Cultura de l'Ajuntament i tressorer de l'APA del Col·legi Son Juny.

Carles Costa, director de l'agrupació Aires de Pagesia.

Gabriel Mora, batle, que contestà les preguntes que li foren formulades, assenyalant que les arques municipals estan en bona situació i són unes de les més "sanejades" dels municipis de l'Illa.

Joan Jaume Matas, com empresari i propietari de la fàbrica d'embutits "Sa Caldera", informà que aquesta empresa familiar du uns 5 anys fabricant més de 60 tones d'embutits anualment: llonganisses, sobrassada, botifarrons, camaiots i la popular "varia negra".

Gracià Sanchez, per la seva condició de regidor del PSM, intervingué donant una informació objectiva i encertada d'alguns aspectes i problemes que te el poble.



Joan Jaume Nigorra, intervingué per la seva condició de president de la Penya Motorista i corresponsal local del diari "Ultima Hora", explicant el per què fou "suprimida" la Festa del Botifarró l'any 1.992.

Joan Matas, de qui la presentadora sabia era una de les persones més populars del poble, per la seva simpatia i la seva condició d'ex-Jutge de Pau i actualment corresponsal del Diario de Mallorca i en paraules d'Àngela Seguí "la persona que millor coneix tots els petits i grans esdeveniments que passen en el poble".

Catalina Jaume (de Calicant), la nostra col.laboradora, intervingué recitant un poema improvisat, en motiu d'aquesta emissió.

Maria Matas (Cartera), intervingué parlant de bunyols i espontànea com sempre, Maria va "donar" el "secret o recepta" de tan bons bunyols.

Joan Company, director de la Coral Universitaria, perlà del seu darrer viatge a la Comunitat Valenciana i de la manca d'ajudes que es donen a les Illes per fomentar l'art i la cultura.

Creim que hem mencionat tots els qui intervingueren en aquesta "tertúlia radiofònica", que una inoportuna brusca va tallar abans del previst.

Estava programada la intervenció de la nostra col.laboradora **Cati Gayà Morlà**, en representació del sector juvenil del poble. Cati Gayà te previst començar els estudis de Periodisme a Barcelona.

Fou una "tertúlia" animada, on sortí sense massa "reticències" el tema de les col.laboracions i de las subvencions de l'Ajuntament amb les entitats culturals i esportives del poble.

Àngela Seguí, que a més d'una bona professional, és encantadora en tot el sentit de la paraula, em va confessar. "estic encantada de fer aquest programa, perquè hem permet conèixer la gent i el caràcter mallorquí i ... una cosa molt important com són les tradicions locals, ja que -estic empegada de dir-ho- quasi desconeixia ..."

MOTO CROSS

El diumenge 23 de maig en la cursa de Moto Cross Primavera organitzada per la Panya Motorista Sant Joan començà a Binifarda el Campionat de Balears de Moto Cross 1.993.

Molta participació de pilots representants de les tres illes feren una cursa emocionant i espectacular que fou seguida amb interès pels afeccionats.

En la cilindrada de 80 cc. el guanyador fou Gabriel Pons que es va imposar en les dues mànegues. La segona plaça fou per Pep Gelabert i la tercera pel menorquí Pep Peralta.

En 125 cc. categoria d'iniciació Fernando Gómez fou el primer, superant a Joan Coll i Jordi Pérez.

En l'altre categoria de 125 Toni Gelabert fou primer seguit de Joan Villalonga i David Taltavull.

El menorquí Lito Bosch que havia guanyada la primera mànega tingué avaria en la segona i així no es va poder classificar. En la cilindrada de 250 va esser una demostració de l'eivissenc Javi Tur que guanyà amb autoritat les dues mànegues. A continuació es classificaren Joan Clapés i Toni Sacarés.

BATEIG

El passat diumenge dia 23 de maig a l'església parroquial de Sant Joan, rebé les Aigues Bautismals el nin **Jordi Bauzà Bauzà**, fill d'Antoni i Magdalena del Bar Can Fiol.

Seguidament, en el restaurant Sa Cova, Antoni i Magdalena reuniren els convidats, on es serví una barra lliure i on reberen les felicitacions de familiars, amics i clients.

La nostra enhorabona.

CAMPANYA ELEKTORAL

El primer miting electoral se celebrà el diumenge vespre dia 23 de maig, a la Casa de Cultura, on perlaren els candidats del PP Josep Canyelles, Francesc Gilet, Joan Flaquer i el President Gabriel Canyelles.

Hi assistiren unes 125 persones.

= = =

El dimars dia 25 de maig fou Unió Mallorquina, en el mateix local de la Casa de Cultura, que reuní els seus simpatitzants. Hi assistiren un centenar de persones.

Féu la presentació l'ex-batle Joan Barceló Matas, que presentà al fundador del Partit Jeroni Albertí. Intervingueren Rosa Maria Tarragó i Ferran Trujillo.

= = =

El divendres dia 4 de juny, fou el PSM qui organitzà el seu miting, perlant els candidats Maria-Antònia Vadell i Pere Sampol.

Hi assistiren uns 125 simpatitzants que al final foren obsequiats amb la tradicional alfabaguera.

DONANTS DE SANG

El passat dia 1 de Juny rebé el nostre municipi la visita de l'Unitat Movil del Bang de Sang. Foren 36 els santjoaners que acudiren al Centre Sanitari, donant un poc d'ells mateixos, responnent a la crida "Qualcú necessita de tu".

ROBATORI A L'ESTANY

Serien les 5'30 de l'horabaixa del dia primer de juny, quan un jove desconegut, que aparentava de 28 a 30 anys i parlava el mallorquí, montat en ciclomotor, acudí a l'estany i després de demanar distintes marques de tabac ros, que l'estanquera va anant dipositant damunt el taulell i el "client" col.locant dins una

grossa bossa, que una vegada plena, agafà el "client", sortint amb l'excusa de fermar-le damunt el ciclomotor, deixant unes quantes capsos damunt el taulell i indicant a Noreta que entraria a recollir la resta i pagar.

Inesperadament i amb gran sorpresa de Maria-Leonor, el desconegut montà el ciclomotor i partí rapidament. Se suposa que amb el nerviosisme de la fetxoria, empenqué cap al carrer Princesa, no podent fer Noreta per retenir-lo i no havent en aquells moments cap veí que li pogués ajudar o acudir a la veu de "Lladre ! Lladre!

Posteriorment el desprendiu tornà errera dirigint-se a les proximitats del Camp de Futbol (Avinguda de D. Joan Mas) on abandonà el mobilet, posant-se dins un cotxe i dirigint-se cap a la part de Petra.

El ciclomotor que el desconegut havia agafat del carrer, era propietat de Maria Matas, en el que habitualment reparteix sifons i begudes. Dues fetxories que aquest desconegut va fer en pocs minuts. El mobilet en sortí malparat i el "botí" aconseguit a l'estany es calcula en un valor aproximat de 40.000 pessetes.

OBRES A LA DEPURADORA

Ha principis del mes de juny, començaren les obres de la futura depuradora, construint-se de moment el camí que des de la carretera Sant Joan-Vilafranca durà a la depuradora.

El camí ha estat construït prop de la finca coneguda per "Ses Pereres d'es Metge".

La futura depuradora serà construïda en el paratge de Ses Veles, a una finca d'un 3.500 metres quadrats, que fou adquirida als hereus de Guillem Matas Puig, per la quantitat de 700.000 pessetes.

Les obres han estat adjudicades a l'empresa Melsión Mascaró i el seu cost és de 61 milions.

Està previst que les obres de la depuradora començin en haver "cosetxat" i que la depuradora entri en servei la propera tardor o sigui dins els mesos d'octubre a desembre d'aquest mateix any.

VIATGE A MENORCA

Els passats dies cinc i sis de juny el grup Aires de Pagesia de Sant Joan va sortir a ballar més enfora de l'habitual. Vam anar a Menorca. era la segona vegada, que jo recordi, que els santjoaners hi anàvem a ballar.

Partírem de sant Joan la matinada del dissabte acompanyats com és de suposar de Carles Costa i d'alguns pares.

A menorca estàrem concretament a Ciutadella la qual cosa indica que vam anar de punta a punta de l'illa. Quan vam arribar, com és costum vam fer un passeig per allà i també vam aprofitar per fer la típica compra de Manorca: els formatges. Una vegada fet això vam anar a conèixer l'altre agrupació que era d'Albacete. A la tarde vam anar a ballar i després de la ballada sopàrem tots plegats, per fer la despedida ja que el matí següent tornàrem partir cap a Mallorca. Ah! A l'aeroport vam tenir l'oportunitat de veure en persona n'Andoni Ferrero, que ens va firmar un autògraf a tots, i fins i tot algunes nines es varen fer una foto amb ell.

Antònia Torrens i Jaume



ELECCIONS GENERALS

La diada de les Eleccions Generals va transcórrer sense cap incidència digne de mencionar.

Sols petites anècdotes: A les 8 del matí es presentà en el districte núm. 2 una senyora per votar. Que així ho havia dit la televisió. Se l'informà que en aquell moment s'havien de constituir les meses i no es podia votar fins a les 9. Ben contrariada se'n tornà cap a casa.

Durant les primeres hores, foren principalment gent major la que va anar a votar. La gent jove no va ésser tant primària, anant a votar més tard. Al migdia eren unes 300 persones les que havien anat a votar a cada uns dels dos districtes.

RESULTAT DE LES ELECCIONS GENERALS

A SANT JOAN

El gràfic que publicam està agafat del **Dirio de Mallorca** (7-06-93), on es veu l'evolució (pujades i baixades dels distints partits polítics, dins l'àmbit local, corresponent als anys 1.993, 1.989 i 1.986.

Eleccions General 1.993 1.989 1.986

PP	733	592	482
PSOE	102	111	126
CDS	12	136	160
PSM	163	61	54
IU (EU)	14	11	5
UM	76	—	—
VERDS	13	—	—

Amb un cens total de 1.393 votants, en votaren 1.134, el que fa que votàs un percentatge del 81'15 per cent, una bona participació, molt per damunt del 69'63 de Son Servra, però per davall el 88'80 enregistrat a Alaró, els dos pobles amb percentatges extrems.

"GAMBERRISME"

UNA MAJOR VIGILÀNCIA

El diari "Última Hora" del dia 11 de juny publicava una crònica firmada per les inicials R. P. F. on s'informava que el batle de Sant Joan, Gabriel Mora ha sol·licitat que s'extremi la vigilància dins el terme municipal, davant l'onada de "gamberrisme" dels darrers mesos.

Aquest requeriment municipal es duria a terme els caps de setmana que "és quan pareix els "gamberros" actuen per fer-ne de les seves, un "gamberros" encara no localitzats ni identificats, encara que tots els indicis apunten a que es tracta de joves.

Gabriel Mora recordà que aquest tipus d'actuacions "vandàliques" es venen cometent des de fa mesos i els desperfectes materials ocasionats són quantiosos, entre els que cal destacar les nombroses "faroles" públiques repartides dins el casc urbà, que s'han vistes pràcticament destrossades.

Opina Biel Mora que el "gamberrisme" és un mal, que per desgràcia pateixen altres municipis de l'Illa, fenomen social que possiblement serà analitzat en una propera plenària del Consistori, on s'intentarà prendre mesures encaminades a acabar amb aquest tipus d'actes delictius que el poble pateix.

Devant això i com a "primera mesura de xoc" el batle ha sol·licitat un increment policial a la zona durant els caps de setmana principalment durant la nit, moment que els autors materials dels fets denunciats, aprofiten per fer aquets tipus d'accions.

PUIG DE SANT NOFRE

Seguint en ls seves celebracions anyals en honor de Sant Bernat de Menthon, Patró dels Muntanyencs, el Grup Excursionista de Mallorca va celebrar aquesta festa el dia 13 de juny amb una visita a la nostra muntanyola del Puig de Sant Onofre.

Els excursionistes gairebé uns dos-cents, partiren de Sant Joan cap a la possessió de Sa Bastida i d'allà enfilaren les pses fins al cap damunt del Puig, d'on presenciaren la sortida del sol i disfrutaren d'una panoràmica del pla de Mallorca realment atractiva.

Allà d'alt Mossèn Josep Estelrich oficià una missa, durant la qual va fer al·lusió a la festa del dia.

A la davallada i ja a les cases de Sa Bastida, els muntanyencs foren obsequiats amb una bona berenada a la que no hi faltà el pa amb oli i tomàtiques i la sobrassada casolana acompanyada del vi fet a la possessió.

Com a final Antoni Nebot, President del GEM (Grup Excursionista de Mallorca) agrai la bona acollida rebuda de la família Camps Verger, propietària de Sa Bastida, com també per part dels amos i com no a l'Obra Cultural Balear de Sant Joan, que havia col·laborat a la diada. Llavors es varen retre homenatges a Josep Mascaró Pasarius per la seva contribució a la cultura i a la defensa de la natura, que fou presentat per Benigne Palos i a Briam Villalonga, un mestre d'excursionsites als seus 80 anys que prsentà Manuel Osuna. tancà aquest acte Pep Antoni Aguiló amb representació del president de la Federació Balear de Muntanya i els homenajats reberen na estatueta commemorativa.

Joan Jaume i Nigorra

TERCERA EDAT

El dimecres dia 9 de juny l'Associació de la Tercera Edat va realitzar una excursió, amb el programa següent:

Berenar a S'lllot, per després prendre un bany a Sa Coma. Es dinar es féu a Son Barbot i l'horabaixa com ja es tradicional, els excursionistes es traslladaren a Cala Mesquida per recollir camomil·la.

Els excursionistes s'ho passaren molt bé.

PROCESSÓ DEL CORPUS

A més de la celebració religiosa dins l'esglèsia parroquial, la Processó del Corpus, amb el Santíssim baix pal·li que va recorre els carrers Palma, Ballavista, Consistori, Petra, Fra Lluís Jaume i Jaume Mas Noguera, va esser molt participada.

Amb admirable constància i bon gust, anys darrera any, les veïnes de quasi tots els carrers mencionats, destacant el carrer Fra Lluís Jaume, van teixint la catifa de flors i murta.

PENYA MOTORISTA

DE SANT CRISTOFOL

Com cada any la Penya Motorista Sant Joan organitzà la Festa de Sant Cristofol, el passat diumenge dia 20 de juny.

Després del passacarrers per la banda de Tambors i Cornetes del Centre Cultural es va celebrar la missa en honor del sant, que oficià mossèn Mateu Gomila que fou Vicari de la Parròquia de Sant Joan des de 1.957 fins a 1.960.

Acabada la missa es feren les beneïdes de vehicles i la desfilada de carrosses dedicades a les celebracions del Xacobeo 93, acompanyada per un grup de "gaiteros" del centre Gallec de Palma. Una celebració i espectacle que fou de l'agrat del públic assistent. Acabà la festa amb un refresc. Molts d'anys.

EL RECTOR SE JUBILA

El nostre Rector D. Gabriel Ferriol en el transcurs de les misses celebrades el dissabte dia 19 i diumenge dia 20 de Juny, aprofità pr donar la notícia de la seva pròxima jubilació, amb motiu de complir els 70 anys.

Sin dins l'ordre administratiu i de servei, sabem de l'integració del nostre municipi dins la Mancomunitat del Pla de Mallorca, ara dins l'ordre religiós la nostra parròquia passa a integrar-se com a "Parròquia Solidària" juntament amb les parròquies de Porreres Algaida i Mntuiri, que de fa temps vénen desenvolupant la seva tasca religiosa-espiritual i administrativa baix de la fórmula de "parròquies solidàries".

De fet o teòricament, tendrem ocasió de comprovar-ho, la Parròquia de Sant Joan "disposarà" de tres Rectors, encara que tindrà assignat un rector "titular", que serà segons la informació de mossèn Ferriol, l'actual Rector de Montuiri mossèn Onofre Torres.

D'altra banda el Sr. Ferriol anuncia als feligresos que baldament la seva condició de "jubilat" seguirà al servei de la Parròquia de Sant Joan. A petició del Sr. Bisbe, el Sr. Ferriol seguirà residint a la Rectoria, on hi haurà una habitació pel Rector titular. Una mesura que segons els comentaris és molt encertada, perquè els edificis tancats sofreixen un gros deteriorament tendeix a abulir-se. Seria lamentable que el gran casal del Centre seguís el camí de l'antic cine-teatre que formava part del mateix casal.

Aqueixa es la notícia que recollim. Si hi ha alguna observació que fer o rectificar ho feriem el proper mes.

Per altra part, seguí informant el Sr. Ferriol en la col·lecta realitzada el diumenge dia 13 de juny, destinada a Caritas, es recaptaren 176.265 pessetes.

FESTA DEL SOL QUE BALLA

La "Festa del sol que balla" es una festa que ha arralat a Sant Joan.

La bona organització de l'Associació de Pares d'Alumnes de Sant Joan i de La Caixa, contant amb el patrocini de l'Ajuntament i La Caixa, a més de la col·laboració de les altres entitats d'estalvis i d'un bon grup d'industrials, comerciants i empresaris locals, i el fet que estigui declarat festiu en el calendari laboral, fan que els distints actes programats siguin participats.

Com estava programat el dimecres dia 23 de juny, a les 18 h. se jugà un partit de futbol "Categoria Iniciació" Sant Joan-Sineu, a la Plaça de la Constitució.

Mes tart a les 19 h. es feu el "Passacarrers" pel Grup de Xeremiers de Sant Joan, amb la col·laboració dels dimonis de l'Agrupació Aires de Pagesia.

A les 20 h. del mateix dimecres, a la Plaça de la Constitució el Grup "Cucorba" divertí a petits i grans, actuant dins el programa de "Diades Culturals" de la Fundació "La Caixa".

En el passacarrers aquest any el xeremier Rafel Bauzá fou substituït per una altre xeremier, l'angles John Lanburne, un jove estranger que des de nin resideix a Mallorca (Valldemossa) i forma part del grup Xaloc.

Els actes programats pel dia 24 de Juny, començaren a les 6 del matí, cntemplant la sortida del sol, jocs i cucanys, missa de campanya i xocolatada amb ensaimades.

Més tart correrer de cintes per nines i nins, partit de "Mato" de mares-filles i l'horabaixa partit e futbol pares-fills.

A les 8.30 del vespre a la Parròquia missa en honor al Sant Patró, que concelebraren mossèn Gabriel Ferriol,



mossèn Josep Estelrich i el Pare Amador Bauzà.

A les 21 h. una vegada acabada la missa, en la mateixa parròquia es feu la presentació del llibre **"EL PUJOL DE CONSOLACIÓ DE SANT JOAN"**.

L'acte començà amb unes paraules del Rector Sr. Gabriel Ferriol i seguidament l'autor mossèn Josep Estelrich feu la presentació del llibre, llegint les notes que reproduïm més envant.

La gran majoria de santjoaners tenen interès en conèixer la nostra història, com quedà demostrat amb l'assistència a aquest acte, que

fou presidit per les autoritats municipals i un nombrosíssim grup de persones que omplien el temple parroquial.

Aquets interès dels santjoaners creim que és gratificant per l'autor mossèn Josep Estelrich, que no ha escatimat esforç, treballant a escarada per enllestir dos llibres en tan poc temps. Gràcies altre vegada Don Pep.

Els actes programats per la "Festa del sol que balla", acabaren en l'actuació del Grup Aires de Pagesia, fent una mostra de ball mallorquí a la Plaça de la Constitució i seguidament una ballada popular per tothom.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE EL PUJOL DE CONSOLACIÓ DE SANT JOAN

Presentació: EL PUJOL DE CONSOLACIÓ DE SANT JOAN / 24.6. 93

Magnífic Ajuntament,
Benvolguts Santjoaners i amics:

Em fa un poc de vergonya, quan a penes ha passat un mes, tornar acudir davant vultros per presentar-vos un altre llibre. Ben cert que ningú pensarà que som capaç d'escriure un llibre cada mes. Els dos llibres són el resultat d'un treball d'un parell d'anys. Les coses han vengut així: el primer llibre sobre la parròquia estava llest fa més d'un any i, per diverses circumstàncies, la seva publicació es va retr4assar fins el mes passat. Pens que hauria estat millor retrassar també la presentació d'aquest segon sobre Consolació, però, la parròquia s'ha fet càrrec de publicar-lo, i era obligat treure'l enmig, abans de què D. Gabriel Ferriol cessi en el càrrec de rector.

I aquí em teniu, quan a penes haureu tengut temps de fullejar el primer llibre, m'he vist obligat a presentar el segon, amb una certa pór d'embafar-vos. Vos deman que em perdoneu l'atreviment i vos promet que deixaré passar un parell d'anys sense tornar-vos molestar.

Crec que no hi ha en tot el terme de Sant Joan un redol de terra més significatiu, ni més important, ni més carregat d'història, que el pujol que avui anomenam "de Consolació". Després de la conquesta del rei En Jaume, quan varen començar a organitzar-se els serveis religiosos pels primers pobladors cristians de Mallorca, es va confiar a la parròquia de Sineu un ample territori, que per la part de migjorn era delimitat pel puig de Sant Nofre, el de Bonany, el de Cugulutx, la serra d'Horta, la de Maià i el del puig de Ses Algorfes. Ben prest es va veure que l'extensió de la comarca, la dispersió de la gent que hi habitava, i la distància del centre parroquial de Sineu, demanaven una solució més eficaç.

Els qui havien de prendre la determinació es varen fixar en aqueix pujolet, situat en el centre de la contrada, i damunt ell s'hi va construir una capella dedicada a Sant Joan Baptista. Vora l'església, hi tancaren un petit recinte, per enterrar-hi els difunts. Aquest va ser el punt de reunió dels primers pobladors dels encontorns. S'hi trobaven cada diumenge a sortida de sol per anar a missa, i qualque vegada entre setmana per un funeral; començaren a coneixer-se uns i altres pel nom i llinatge, a interessar-se mútuament per les seves vides, a fer-hi els primers convenis de treball o de negoci, a muntar-s'hi un petit mercat de compra-venta... Així aquella gent de procedència molt diversa començà a sentir-se un poble, una comunitat. El 4 d'octubre de 1298 la capella de Sant Joan Baptista es va veure elevada a la categoria d'església parroquial.

Mentrestant, havia començat a formar-se un poblat aquí, baix del pujol, en aquest tombant girat a migjorn, a ull de sol, resguardat de tramuntana pel redòs que formen es Ravellar i ses Roques, -bona pipella tengueren els fundadors d'aquest poble!-, i l'any 1300 el poblat es va convertir en vila. Durant tres-cents anys, a l'església parroquial del pujol eren batiats els infants, es casaven els jovençans, s'hi enterraven els morts i s'hi celebraven totes les festes religioses.

PRESENTACIO DEL LLIBRE EL PUJOL DE CONSOLACIÓ DE SANT JOAN

A mitjan segle XVI, devers l'any 1550, va acabar d'edificar-se, aquí mateix on ara estam reunits, una nova església parroquial, però l'església del pujol va adquirir un nou significat pels santjoaners, convertint-se en el santuari de la Mare de Déu de Consolació, amb tot allò que ha significat i significa encara avui per la gent d'aquesta vila. Per acabar d'arrodonir-se la prestància del pujol, l'any 1820 es va tornar obrir el vell cementeri, i això n'ha fet el pujol de Consolació un lloc entranyable per a tots els santjoaners, sense cap excepció.

D'aquest pujol he provat de confegir-ne la història en aquest treball, que he titulat "El pujol de Consolació de Sant Joan". Aquest llibre va nèixer a l'Obra Cultural de Sant Joan. D. Gabriel Ferriol me va convidar l'any passat a fer el sermó del Quart Diumenge. Jo tenia replegades algunes notes sobre aquesta festa i vaig aprofitar-les pel sermó. Els de l'Obra Cultural me'l demanaren per publicar-lo a MEL I SUCRE, petició amb la que em vaig sentir molt honrat. Tenia reunides altres notes sobre diversos aspectes de Consolació i vaig oferir a MEL I SUCRE una sèrie de col.laboracions; l'Obra Cultural m'obrí de bat a bat les planes de la revista i me va publicar fins a nou articles, d'abril a desembre de 1992. Llavors vaig pensar que amb aquest treball tenia la base per un llibre sobre el nostre santuari. Fins ara s'hann publicat tres llibrets sobre Consolació: un D. Ramon Gayà, l'any 1950, un altre el P. Gaspar Munar l'any 1966, i un tercer D. Bartomeu Bauçà, sobre la restauració del santuari; aquest darrer es refereix a un aspecte molt parcial de Consolació, i dels altres dos no en queden exemplars. Un dia vaig comentar amb D. Gabriel Ferriol la idea de publicar la meva feina i D. Gabriel ho va creure interessant i em va animar a dur endavant el projecte que avui tenc el gust de presentar-vos.

Trobareu en aquest llibre les poques notícies que sabem sobre aquella primitiva Capella de Sant Joan de Sineu, la fundació de la parròquia pel tercer bisbe de Mallorca, Ponç de Jardí, amb una traducció catalana del decret d'erecció, els seus primers rectors, vicaris i capellans, i la seva transformació en Santuari de la Mare de Déu.

He recollit les notícies sobre el títol i la devoció de Nostra Senyora de Consolació, els seus orígens i la seva extensió a Mallorca. He fet la relació de les imatges que té en tota l'illa, de les que n'he contades fins a vint-i-vuit. Hi he tractat més detengudament, les informacions sobre la imatge del nostre Santuari, la llegenda de la trobada, i la seva història a partir dels documents que han arribat fins als nostres dies.

Segueix després la descripció i les transformacions per les quals ha passat l'oratori de Consolació, amb les capelles i altars, i la història dels seus voltants: el camí i l'escalonada, la fonteta, la cisterna i el terrat, Ca's Donat, la clastra, les cel.lles, el cementeri i les terres de conró, que el poble anomenava "les rotes de Nostra Senyora".

Era de justícia dedicar un capítol als obrers de la Mare de Déu i un altre als donats de Consolació, una llarga llista de gent benemèrita que ha sostengut el santuari al llarg del temps. Es parla també del culte a l'oratori, dels capellans que se n'han cuidat, d'un jubileu que es va celebrar durant quaranta anys, de la gent que hi acudia, i de les festes més assenyalades: el Quart Diumenge i les coquetes, els Dotze Sermons del dia del Ram, la processó del divendres sant i altres diades secundàries.

Finalment, he volgut recollir en el darrer capítol la vida del santuari en els darrers cent anys, amb una referència més detenguda a dos preveres que

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE EL PUJOL DE CONSOLACIÓ DE SANT JOAN

han estimat molt Consolació, Mn. Ramon Gayà i Mn. Bartomeu Bauzà.

He de reconèixer honestament que no és una obra acabada, ni molt manco. Queden buits per omplir, informacions per completar, i tal vegada afirmacions equivocades que qualche dia s'hauran de rectificar. La base de la meva feina ha estat l'arxiu parroquial; m'he servit també de les notícies publicades per l'investigador felanitxer Ramon Rosselló en el llibre SANT JOAN. SEGLES XIII-XVI, editat per l'ajuntament de Sant Joan l'any 1985; he aprofitat igualment les investigacions de D. Ramon Gayà a l'arxiu municipal, publicades a DOCUMENTA.

Suposat que els jurats i els regidors del municipi tengueren sempre, des del principi fins a la meitat del segle passat, una intervenció ben directe en l'administració del santuari -un tema del qual he volgut tractar amb una certa extensió en aquest llibre-, és ben probable que quedin altres notícies sobre Consolació, enterrades a l'arxiu municipal: sobre l'escalonada monumental, de la qual quasi no en sabem res, sobre la fonteta i la cisterna, sobre el Quart Diumengè, sobre els obrers i els donats, sobre una possible escola a Consolació... i altres punts.

El tema queda obert a altres investigadors i als aficionats a la història. Tant de bo contribueixin a esmenar i completar el meu treball. Treball que, amb tot el meu afecte, el vos oferesc així com m'ha sortit.

Després d'aquesta "Monografia Santjoanera, nro 2", em toca cedir el lloc a altres santjoaners que saben moltes coses sobre altres temes de la nostra vila. M'ha arribat notícies de què hi ha, al manco, tres monografies en camí. Es un motiu d'alegria que vull compartir amb tots els presents. Hi ha moltes maneres de "fer poble", i aquesta no és una de les més petites. Certament que no dóna "duros", però també produeix riquesa, riquesa cultural. S'ha dit: "Poble que recobra la seva història, es recobra a si mateix". Segur que tots ens sentim satisfets de ser santjoaners, però ens hi sentirem més justificadament, si coneixem millor el nostre passat.

Vull agrair a l'Obra Cultural de Sant Joan l'acollida que em donà a les pàgines de MEL I SUCRE; agraeesc també la col.laboració de tots els qui m'han ajudat amb informacions o fotografies per il.lustrar la publicació, especialment al bon fotògraf Guillem Florit; i d'un modo particular, gràcies a D. Gabriel Ferriol i al Consell Parroquial de Sant Joan per l'obsequi que m'han fet en editar aquesta obra.

Aprofit també l'ocasió per agrair-vos l'amable atenció que heu mostrat pel meu llibre anterior sobre la parròquia, i les paraules de felicitació i d'encoratjament que uns i altres m'heu fet arribar.

Gràcies finalment a tots per la vostra assistència a aquest acte.

EN MEMORIA DE L'AMO ANTONI BLANCH

E s vuitanta-un anys
 molí Mestre Antoni Blanch
 home d'aspecte pacífic
 i de caràcter somrient
 mesresqué esser apreciat
 de tota sa seva gent
 ja que es qui d'ell tenen arrel
 tots són de bon manament
 ara pugui disfrutar
 en el cel eternament
 i rebi consol cristià
 tot el qui d'ell pena sent.

Catalina Jaume i Ginard

POEMA DE CATALINA JAUME RECITAT DAVANT

ELS MICRÒFONS DE "RADIO MALLORCA"

Ben vingut tot el quí ve
 per honrar en el nostre poble
 sempre que va acompanyat
 d'un ideal alt i noble.

Bona resposta esperam
 de Vos Sant Joan Baptista
 per viure en pau i concordi
 amistat i germanor
 de Vos tots necessitam
 la vostra protecció
 i avui la vos demanam
 siguent nostro Patró
 Oh gloriós Sant Joan

Catalina Jaume i Ginard

NECROLÒGIQUES

Cristofol Ripoll Serra, més conegut com "Es Metge Ripoll", morí el passat dia 26 de maig, als 72 anys.

Havia nascut a Palma el 15 de maig de 1.921 i durant quinze anys exercí de metge a Sant Joan (1.948 a 1.963). El 2 de setembre de 1.950 es va casar amb la santjoanera Maria del Carme Bauzá Camps (de Ca Don Xim) i d'aquest matrimoni nasqueren set infants. Aconseguida la professió de metge-dentista establí la seva consulta en 1.963 a la Plaça Major de Palma. Així tota aquesta família que tenien el seu domicili en el carrer Major de Sant Joan es va traslladar a la casa de S'Arenal, a on la família de "Ca Don Xim" hi estiejava.

No obstant adesiara visitava Sant Joan a on hi tingué bons amics.

Antoni Blanch Matas, va morir el passat dia 4 de juny a l'edat de 81 anys.

Mestre Antoni Blanch era un home molt popular, que exercí durant la seva vida laboral l'ofici de fuster.

En la seva joventut fou directiu o membre actiu de distintes agrupacions culturals i recreatives: Exploradors, Banda de Música, "Nuestro Club", etc.

Joan Morlà Gelabert (Mola), morí el passat dia 11 de juny a Vilafranca. Essent natural de Sant Joan havia viscut entre Sant Joan i Vilafranca.

L'amo Joan Mola tenia 83 anys i era casat amb la també santjoanera Toninaina Bauzá Ferriol (de Can Roig de Sa Clavaguera).

Antoni Payeras Amengual (Cocover), morí el passat dia 7 de juny als 78 anys.

Antoni Payeras havia estat Policia Nacional i quan es jubilà d'aquest Cos, va fer de taxista com a treballador autònom.

Un home treballador i admetent que morí inesperadament.

Guillem Company Gayà (Garavinet), va morir als 90 anys el passat dia 18 de juny.

De l'amo Guillem Garavinet se pot dir que conservà sempre un esperit jove i que visqué be tota la seva llarga vida.

= = =

Rebin les respectives famílies el nostre condol.

RECORDANT ESDEVENIMENTS PASSATS**TEMPS DE SEGAR**

Vaja! que anau a segar
i ben depressa que és hora
sórdi coll tort està
i es restobla casi plora
ses falç hem fetes dentar
i tenim es tornall enfora

Ses Rotes i Calicant
sefelcant no es pot lligar
un peu enrera i envant
i es falçó amb sa mà
amb es ventet de llevant
e ben just poder cantar.
Es carritx apareparat
de bon matí a la fresca
l'amo té es carro enganxat
-Al.lots que anareu de gresca?
venga que ho serà torrat
que és ben rosa sa verdesca.

Preparat es berenar
es manegots, mocador
en s'aigo hem de pensar
per buere fora tassó
sa butilla plena està
per si hi ha set o calor.

I a s'ombra d'una figuera
o ben devora es pinar
cantant amb poca cantera
tots a una ona a segar
tot de batzer sa vorera
i ningú s'hi vol acostar.

Puputs i enganapastors
enrevoltan la segada
sa madona té calors
i està encesa la flamada
ja va perdent ses colors
a beure se'n va escapada.

L'amo ben arromengat
cerca s'ombra fent bravates
vol fer anar es tall animat
i ja comença a sentir rates
duis es berenar aviat
sa fam me treu ses sabates.

Bàrbara Matas i Sastre

AL MEU BON AMIC EL FORNER BOVETA

Segons estic enterat
que te varem jubilar
i bastant bé te va nar
que no havies complit l'edat
i tens com a regalat
un sou que no has de suar.

És la millor golosina
per qui hi pot arribar
i ¿per què et vares jubilar
quan feies tan gran barrina?
No te pujaven sa farina
i tu pujaves molt es pa.

Tot succeix aviat
no mos podem aturar
que hagues hagut de predicar
aquí a on hem arribat
"hasta" en sis quilos de blat
no comprar-ne un de pa.

Mes si algun se confon
i te diu que el vens molt car
digues-li que ell pot pastar
llavors fer foc en es forn
ja que tots en aquest món
qui pot s'ha de defensar.

Que disfrutis sa pensió
amb alegria i cap mal
i que el Pare celestial
te concedesqui el favor
dins trenta anys, o més millor
cantis el meu funeral.

Marc Vidal i Bonet

NOTA ACLARATÒRIA

Les gloses que publicàrem en
aqueixa mateixa secció, en la revista
del passat mes de maig, baix del
títol "**Les gloses d'en Marc Vidal**",
varen esser fetes en motiu del primer
aniversari de la constitució de la
SAT (Societat Agraria de Transformació)
"**Agroilla**" de la que n'és membre
el fill d'En Marc o sigui Miquel
Vidal Llaneras.

LES GLOSES DEL FORNER BOVETA

Amb aquestes eleccions
Espanya haurà millorat
i en Felipe haurà quedat
que se trepitja es ... escons
amb aqueixes condicions
no és "raro" que hagi gonyat
perquè es que amb ell s'han provat
devora un ca agoserat
domés són uns cans bufons.

Gabriel Company
(Forner Boveta)

LES GLOSES DEL FORNER

Sa mentida te es pas curt
no m'agrada sa mentida
d'una persona atrevida
que just diu lo que li surt
si fossis un poc més cult
prendries una altra mida
de forma més divertida
per no parèixer un insult.

Hauries de reparar
si mai m'he posat amb tu
vi vens es meló madur
o encara ha de madurar
si fas cara amb so encaixar
o llevis pes a qualcú
cada qual és cadascu
i no me vènguis empenyar,
Me vaig poder jubilar
perquè vaig fer de ferrer
no és que n'anàs endarrer
però vaig aprofitar
no m'agrada es molestar
i disfrut de quedar bé
i pes comptes des forner
m'ho hauries de consultar.

Es qui calla i no diu res
pareix doble educat
no amolla cap disbarat
i de tot pareix entès
a jo es Govern m'ha permès
que me trobi jubilat
i no pos preu en es blat
i perdona si té ofès.

Gabriel Company

LLOANÇA A L'ERMITÀ NOVICI

A sa revista de maig
del nostre Damunt Damunt
descobrim una notícia
que té un sentit molt profund
per tota aquella persona
que creu amb el més àmunt.

Se tracta d'aquell novici
de nom Pep Bauzà Bauzà
jove de vint-i-dos anys
que en la seva joventut
dins el seu cor va brotar
una humil vocació
el desig d'esser ermità.

Fa tres anys que a Valldemossa
començà el noviciat
i si no hi ha novetat
el dia quinze d'agost
aquest habit vestirà,
què el beneesqui el Senyor
i que el vegem perseverar
i què Sant Antoni i Sant Pau
li donin força i valor
per esser un exemplar.

Dins un món de llibertat
i de tanta confusió
el qui té vocació
és ser privilegiat
i prefereix viure allunyat
d'un món de tanta locura
o el cor sovint s'atura
vivint d'un amor ingrat.

Pares, parents amics
gojosos podeu estar
de veure que el jove va
per un camí distingit
del qual sols traurà profit
tot aquell que hi sap anar
tal volta amb el seu exemplar
algun si edificarà.

Catalina Jaume i Ginard

Molt d'anys per tots es Joans
salut pau i alegria
i per tots aquells que no hi són
que mos fugiren un dia
que en el cel hagin trobat
Sant Joan per companyia.

Catalina Jaume i Ginard

LA AGRICULTUA ECOLOGICA ES TROBA EN AUGE A LES BALEARS

La Conselleria d'Agricultura en un futur otorgarà la denominació d'Agricultura Ecològica

Cinc empreses mallorquines estan inscrites en el Consell Regulador d'Agricultura Ecològica i a les seves finques s'obtenen uns productes que duen una etiqueta on s'inscriu "Consell Regulador d'Agricultura Ecològica". Hortalises i fruites, a més d'ametles i algarroves, són fonamentalment els elements que s'obtenen a aquestes finques, que estan situades als municipis de Manacor, Palma, Santa Maria i Sancelles. Actualment hi ha quaranta finques en espera d'integrar-se dins l'agricultura ecològica, i elles produeixen principalment ametles.

La condició que es requereix per ser agricultura ecològica és no emprar productes químics de síntesi ni adobs. Si una finca passa de fer agricultura tradicional a fer-ne ecològica rep durant un temps la denominació de "Finca en reconversió" durant el temps que necessita per sanear-se la terra i perdre les restes de productes químics.

Segons explica el cap de secció de Comercialització Agrària, Josep Maria Rivera, l'agricultura ecològica es regula des de 1989 pel Reglament de la Denominació Genèrica "Agricultura Ecològica" i pel Consell Regulador (CRAE). El Reglament dona la possibilitat a les comunitats autònomes, que en el seu territori tenguin finques inscrites, d'anomenar un delegat que assisteixi a les sessions del Consell Regulador, amb veu però sense vot.

El Ministeri d'Agricultura està preparant un real decret que contempla la creació a les comunitats autònomes que ho vulguin autoritats i òrgans de control de l'agricultura ecològica. Dins aquest esperit, la Conselleria d'Agricultura ha constituït la Comissió de desenvolupament i assessorament de l'agricultura ecològica, la qual compta amb representació a més de la conselleria de les organitzacions professionals agràries.

DEFENSA DEL MEDI NATURAL

A proposta de la Conselleria d'Agricultura i Pesca s'ha aprovat el conveni entre la Comunitat Autònoma i la Universitat de les Illes Balears per a la realització de cursos de formació en conservació del medi natural, de lluita contra els agents nocius i de formació de tècniques noves o complementàries a les explotacions agropecuàries.

Aquest programa d'inversió té un pressupost total de més de 38 milions de pessetes. Es designa com a director del projecte Mateu Castelló Mas, cap del Servei de Conservació de la Natura (SECONA).

També s'ha aprovat el Projecte d'Inversió d'assistència tècnica per a la realització d'actuacions varies sobre espècies silvestres a la zona 5B durant l'any 1993, amb un pressupost d'execució de 26 milions de pessetes.

Entre els dos projectes, la inversió puja a 64 milions de pessetes.

AMPLIACIO ZONES 5b

A proposta de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, s'ha acordat instar al Govern de la Nació que sol·liciti de la CEE l'ampliació de l'àmbit geogràfic de l'actuació del nou Programa Operatiu del "Pla de Desenvolupament de les Zones Rurals de les Illes Balears de l'Objectiu 5B", a executar durant el període 1994- 1999 (els dos inclosos), als següents municipis:

Algaida, Ariany, Artà, Binissalem, Búger, Campos, Consell, Costitx, Inca, Lloret de Vista Alegre, Llubí, Maria de la Salut, Montuïri, Petra, Porreres, Sa Pobla, Sant Joan, Santa Eugènia, Sencelles, Sineu i Vilafranca de Bonany.



Presidència del Govern Balear

Gabinet de Mitjans de Comunicació

ENTREVISTA A MARIA-ANTÒNIA BELTRAN

Aquesta entrevista ha estat realitzada a l'escola de Sant Joan. En la seva elaboració han participat tots els alumnes de setè curs, els quals feien les preguntes mitjançant una portaveu del grup.

PORTAVEU.- Bon dia Maria. Mira, aquí hi som tots perquè tu has estat la nostra tutora durant aquest curs i com que l'any que ve ja no seràs amb nosaltres voldríem fer-te una entrevista.

MARIA.- Ah, molt bé! Estic contenta de poder contestar les vostres preguntes

PORTAVEU.- Ens agradaria molt, Maria, que les contestassis en tota sinceritat.

MARIA.- I és clar que sí; a més vos diré que em fa goig que valoreu la sinceritat. Res millor que esser honets i nobles en contra d'aquesta societat tan falsa.

PORTAVEU.- Quin és el teu nom complet

MARIA.- Em dic Maria Antònia Beltran Amengual.

PORTAVEU.- Quants d'anys tens ?

MARIA.- Vint-i-sis.

PORTAVEU.- A on vius ?

MARIA.- Ara vics a Lloret, el meu poble; sabeu ? ... m'agradaria viure-hi molts d'anys perquè es molt agradable

PORTAVEU.- Quins temps fa que ets mestra ?

MARIA.- Mira aquesta és una pregunta interessant ! Temps enrera es deia mestre a aquell home amb experiència, savi i coneixedor de la seva feina, que transmetia els seus coneixements als seus "mossos". Jo, mestra en aquest sentit, no ho he estat mai. Avui dia ens diuen mestres, però som senzillament persones que ens dedicam a orientar i potenciar el vostre desenvolupament com a persones; és a dir, que es mestre no és aquell que ho sap tot, no, no; això crec que a vosaltres, alumnes, encara vos costa entendre-ho.



Bé, però contestant a la vostra pregunta: fa quatre anys que faig feina a una escola, a diferents escoles millor dit, i abans durant un curs em vaig dedicar a fer d'acompanyat de rutes pel programa que fa el M.E.C d'escoles viatgeres.

PORTAVEU.- A quines escoles has fet feina abans ?

MARIA.- El primer any a L'Urgell, a Sant Josep d'Eivissa. A l'any següent el primer trimestre a la mateixa escola i per Nadal em destinaren a Sa Graduada de Palma. El curs passat vaig estar a Maria de la Salut i enguany a aquí, a Sant Joan.

PORTAVEU.- Quina escola t'ha agradat més ?

MARIA.- Es difícil respondre aquesta pregunta. No es poden fer comparacions, perquè a cada escola que he fet feina la meva situació no era la mateixa; perquè m'entengueu ... si pots fer les assignatures que t'agraden, o millor, que estàs més ben preparada, passes molt més gust de fer feina i aquesta sensació la transmits als alumnes que s'entusiasmaran. En canvi, ja se sap que els primers anys has de fer allò que et donen.

ENTREVISTA MARIA ANTÒNIA BELTRAN

De totes maneres vos diré que aquí, a Sant Joan, hi he fet feina de molt bon gust. Primer perquè els mestres d'aquí són molt oberts, tenen molta iniciativa i es preocupen molt perquè l'escola no sigui un lloc mort i avorrit. També perquè la majoria de vosaltres, els alumnes, col.laborau. Voldria que recordàssiu que per a un mestre no hi res millor que veure que totes les nines i nins s'interessin per tot allò que es fa a l'escola, i vos ho remarc, tot allò que es fa, no just la feina dins l'aula.

PORTAVEU.- Què en penses de l'organització d'aquesta escola?

MARIA.- Com ja vos he dit, aquí hi ha molta iniciativa per part dels mestres i també per part d'alguns pares. Durant aquest any he palpat que els santjoaners sou gent activa, festosa, amb ganes de fer i fer bé; sou crítics però sabeu proposar. És del tot pisitiu que els pares col.laborin i que el poble s'impliqui en aquesta tasca educativa. Vosaltres podeu estar realment orgullosos d'esser d'aquí; però també teniu la responsabilitat i el gust de seguir la tasca de fer poble.

PORTAVEU.- Creus que tenim un bon nivell per seguir estudis?

MARIA.- Bé això de tenir un nivell més baix o més alt és una confusió que s'hauria d'aclarir. A veure si és possible que me compregueu. Tota persona i per tant tots vosaltres teniu prou capacitats per aconseguir allò que desitjau. És clar, uns ho tenen més fàcil que els altres. Amb això vull dir que si hi ha esforç, si hi ha treball i dedicació podeu seguir altres estudis tranquil·lament.

PORTAVEU.- Què fas durant el temps lliure?

MARIA.- Corregir les vostres feines, com sou tan feiners... Ja, Ja. És broma. M'agrada practicar el tennins, millor dit anar a prendre'n. També disfruto quan vaig d'excursió per gaudir d'aquesta terra nostra abans que hagi perdut els seus encants.

PORTAVEU.- T'agrada la música?

MARIA.- Sí. sempre m'agrada.

PORTAVEU.- Quin tipus de música prefereixes?

MARIA.- Escolto diferents tipus de música: rock, pop, blues, etc. Però prefereixo d'una manera especial els cantautors: Raimon, Maria del Mar Bonet, Freddy Mercury, Jeanis Yoplin...

PORTAVEU.- Vas a les discoteques?

MARIA.- Abans hi solia anar. Ara ja no hi pas gust. M'agrada més reunir-me amb els amics i les amigues a un bar i parlar, o bé organitzar excursions plegats, ...

PORTAVEU.- Dels llibres que has llegit, quins prefereixes?

MARIA.- M'agraden els que tracten temes actuals, i sobretot la novel·la biogràfica.

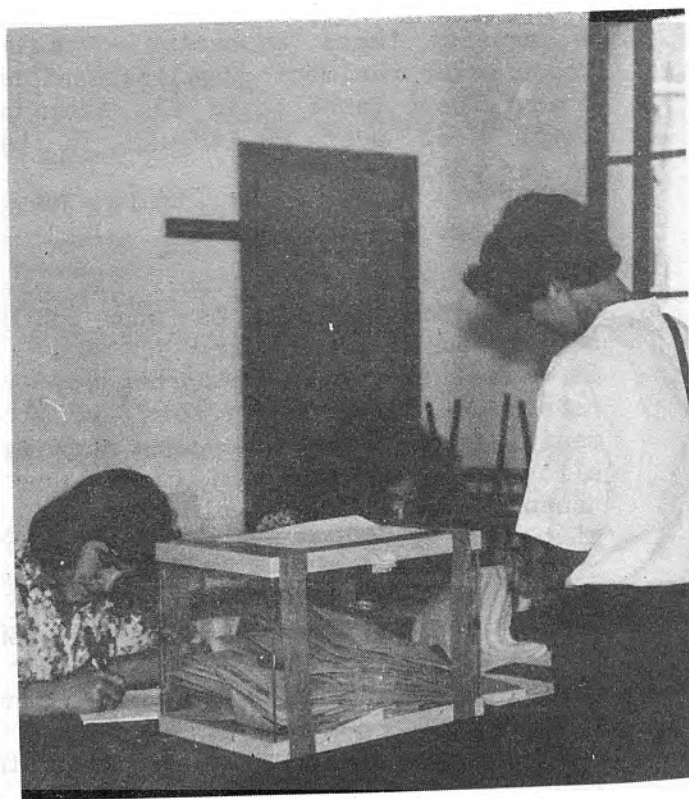
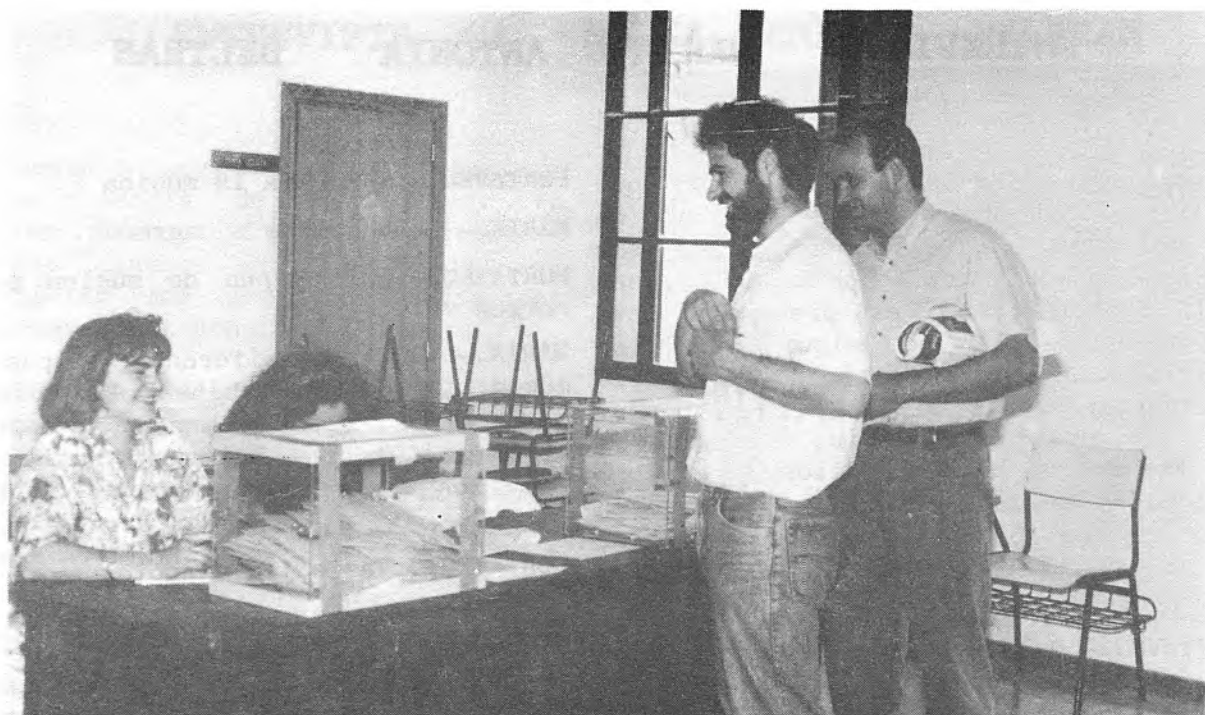
PORTAVEU.- Un nom d'un escriptor o escriptora.

MARIA.- Herman Hesse. També Miquel Rayó Ferrer per la seva fantàstica imaginació. El coneixeu, veritat?

PORTAVEU.- Sí, hem llegit alguna obra seva. Bé Maria, això és tot ell que volíem demanar-te. Gràcies per la teva col.laboració.

MARIA.- Gràcies a vosaltres pel vostre interès i també a la revista que us ofereix la possibilitat de comunicar-vos amb la gent del poble i de donar a conèixer les vostres inquietuts i suggerències.

Alumnes del setè curs



JUNTA GESTORA D'U.M.

Unió Mallorquina, partit nacionalista i de centre, que tan aficat té les arrels al nostre poble, formant un grup de persones per a treballar amb serietat i desició per la nostra

societat, es va reunir el passat dia 14 de maig per constituir la junta gestora local provisional i va quedar amb la següent composició:

President: Joan Barceló Matas
Sotapresident: Antoni Pastor Oliver
Secretari: Guillem Gayà Gayà
Sotasecretari: Joan Oliver Gornals
Tresorer: Amador Bauzà Sastre
Relacio. Públ. Carles Costa Salom
Relacions amb el partit: Joan Barceló Mesquida
Vocals planif. Josep Jaume Morey
" " Joan Matas Gayà
" " Rafel Jaume Ginard

A aquesta reunió a més del ja de futur en defensa dels interessos esmentat, es varen tractar altres econòmics, socials i culturals del temes d'interès, entre ells, convocar nostra poble de Sant Joan, convidant una assemblea general per constituir vos a formar-hi part.
el definitiu Comité Ejecutiu Local.

Rebeu cordials salutacions

Aprofitam aquesta presentació per fer una crida a tots els santjoaners que es puguin interessar en un projecte

Unió Mallorquina-Sant Joan

FOTOGRAFIES D'AHIR

Sant Joan, Dilluns 14 de Juny 1.993

Catalina Gayà i Bauzà

Estimada Catalina:

Nosaltres els nins i nines de setè, del Col·legi Públic Son Juny, hem pensat enviar-te aquesta carta per demostrar-te el nostre agraïment. Nosaltres creim que és molt important saber el procés del reciclatge del paper, ja que ara sí que ens adonem de la tuidadissa que feim.

Suposam que tu també estares contenta de venir a explicar-nos-ho i molt més encara essent alumnes del teu poble. Però nosaltres també hi estàrem d'escoltar-te, perquè era una de les coses que més ens despertava la curiositat.

Catalina res més i moltes gràcies pel teu esforç i il·lusió de venir a explicar-nos el procés.

Antònia Torrens Jaume

Antònia Torrens Jaume

Maria Sorell

Margàlida Bauzà

Antònia Paula Rebassa

Antònia Isabel Ferrer

Jaume Florit

Miguel Mas

Mateu Gayà

Arnau Bauzà

Pedro Galmes

P.D: Torna prest a ensenyar-nos alguna cosa tant divertida com això.



Una enhorabona gran i sentida capacitat de sofriment damunt les a la Peña Ciclista de Sant Joan dues rodes; Sant Joan ha estat el per la formidable participació que poble que menys corredors s'han retirat ha tingut a la darrera edició de en el transcurs de les etapes, unes la Volta Ciclista al Pla de Mallorca etapes que hi havia prou feina d'arribar que ha acabat fa pocs dies. el senzill fet de creuar la meta

el diumenge ja és prou lloable.

Els seus components, que han demostrat estar en un moment de A sa Peña, els seus membres, forma esplèndid, juntament amb la la seva directiva, els seus afeccionats, seva voluntat i constància, han aconseguit tots amb una paraula, moltes gràcies el segon lloc a la classificació per haver deixat el nom de Sant Joan per equips guanyant a pobles com tan amunt i rebeu de part meva els Muro, Algaida, Petra, Santa Margalida, ànims i el suport que faci falta Sineu, Vilafranca, ... Quasi res. perquè l'any que ve sigui tan bo

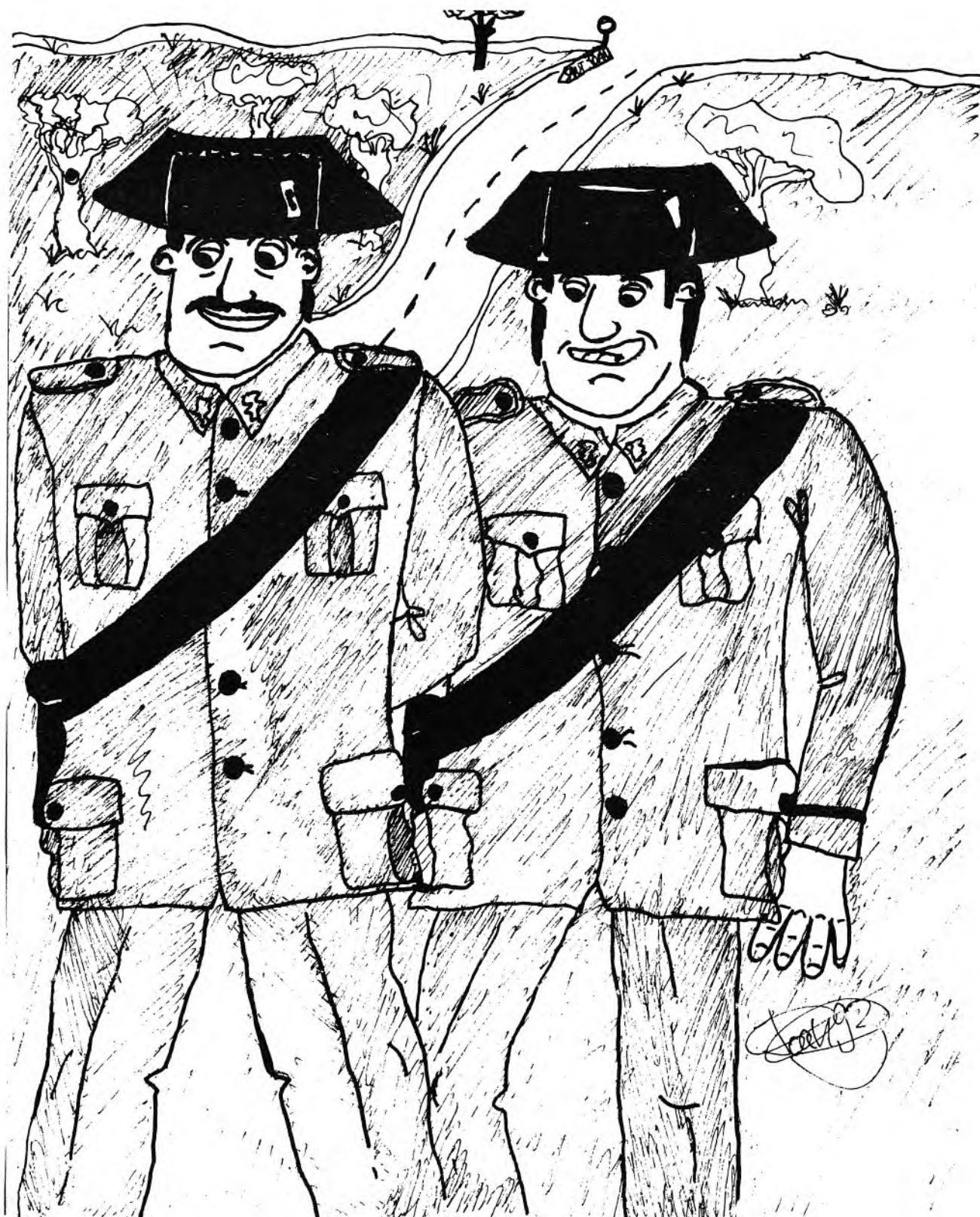
Aquesta proesa no ha estat fruit de la casualitat, sinó que ho han aconseguit gràcies a l'esforç de cada un dels seus membres, a la seva

o més que enguany.

Enhorabona.

Pep Mas Llaneres
Regidor d'esports.

LA GUARDIA CIVIL A SANT JOAN



LA GUARDIA CIVIL A SANT JOAN

buida i duguent-se les dues mantes noves que l'amo Biel el Jutge havia comprat, perquè tinguessen un bon passar la nit. Un fet curios, però rigurosament històric succeït dins la dècada dels 40.

Un altre fet més greu, en que foren protagonistes la G.C. de Sant Joan i una colla de lladres externs, succeï l'hivern de l'any 1.950. Una perella de G.C. estava de ronda per dins el poble, que en aquells dies quedava completament a les fosques. La colla de lladres intentà entrar primerament a Ca l'amo En Pere des Sindicat, que tenia botiga en el número 17 del carrer de Palma, però després d'espensar la persiana no pogueren entrar perquè va esser un portal fals, que tenia paret darrera la persiana.

Sense córrer massa passes els lladres passaren a l'altre part de carrer intentant entrar a la casa número 20, on na Maria Gayà Mayol (Maiola o Gorfes) també hi tenia botiga. Va esser en aquest moment que la perella de G.C. va sentir renou, prenent un dels guàrdies cap al cantó de Can Solivelles (avui oficina de Sa Nostra) i l'altre guàrdia per damunt l'acera de can Pirris, intentant sorprendre al lladre o lladres.

El G.C. Carlos Juanes Abascal, caminava per damunt l'acera, però les seves botes clavetejades denotaren les seves passes. El lladre que no devia tenir gens de por, deixà les portes de Can Gorfes i sense fer potades s'acostà cap el cap de cantó de Ca Na Catalina de Maià (Carrer Bellavista-Palma). Se toparen en el mateix cap de cantó, xocant practica-ment, i el lladre agafant al guàrdia pel coll, intentà estrangular-lo o aufigar-lo.

El guàrdia Carlos que diua la pistola montada, es defensà disparant-li dos trets a boca de canó.

El lladre, que era natural d'Inca, ferit fou trasllatat a l'Hospital Provincial, morint un quants dies després a conseqüència de les ferides de bala. A casa seva a Inca, es trobaren gran quantitat d'objectes que havia anant arreplegant durant el temps que s'havia dedicat a robar, entre les quals hi havia coses procedents d'un important robatori que s'havia fet a Vilafranca unes setmanes abans d'aquest fet.

El seu company pogué escapar, trobant-se una bicicleta dins un trast que hi havia en el número 38 del carrer de Ciutat. Mesos després d'aquesta feta, fou descobert i ditingut el tristement famós Don Sebastian, un lladre i assasí que ocupà una pàgina destacada dins la història negra de Mallorca. Una bicicleta quees trobà a Don Sebastian i altres detalls coincidents, feren pensar a la Guardia Civil i Policia, que Don Sebastian era l'acompanyant del lladre que fou ferit de mort a Sant Joan, un vespre d'hivern, en el cap de cantó de Can Pirris.

Miquel Florit Huguet

Nota: La majoria de dades referents a la Guardia Civil a Sant Joan ens han estat facilitades pel guardia civil retirat **Gabriel Alemany Ensenyat**, casat amb la santjoanera Jerònia Bauzà Jaume (Martina).

100 ANYS MIRÓ

Aquest any 1.993 es compleixen 100 anys del naixement del gran artista Joan Miró, nascut a Barcelona el dia 20 de maig de 1.893. Es va casar l'any 1.929 amb la senyora mallorquina Pilar Juncosa, 11 anys més jove que ell, la qual fou la companyera ideal per ell, que el va acompanyar i comprendre durant tota la seva vida i que tant li va ajudar, de la qual Miró deia "és el meu Angel de la Guarda".

Joan Miró ha estat un dels pintors espanyols més famosos del present segle, juntament amb Picasso i Dalí.

La gran obra de Miró té diferents etapes, i en elles ha conreat la pintura, l'escultura i la ceràmica, autor de moltíssims murals distribuïts per tot el món. En citarem dos: el del parc de la mar de Palma de Mallorca i "La Lluna" a la seu de l'UNESCO.

El seu caràcter simpàtic i molt educat, contrastava amb el seu orgull i pessimisme, en canvi la seva pintura és alegre, esperançadora, amb molta austeritat i colors molt vius que quasi sempre representen animals, constel·lacions, figures humanes, etc.

L'impuls creatiu fou sempre el més important motor de la seva vida. Segons contava, pintava sempre a partir de somnis i allucinacions que amb freqüència tenia, els aprofitava anotant-los tot seguit a una llibreta. Acostumava concentrar-se i, amb la mirada fixa a la paret del seu estudi, intentava captar formes fantàstiques per poder-les reproduir damunt paper o tela.

La primera vegada que visità París era l'any 1.919. Hi tornà tots els hiverns, a on per mediació d'un amic seu aconseguí un estudi, que compartia amb altres joves artistes.

Eren anys de penúria econòmica. Aquesta època 1.919-1.922, va conèixer i tractar André Masson i un bon grapat de poetes joves, els quals li ajudaren més que els pintors.

Vivia com la majoria dels artistes joves d'aquella època, amb moltes limitacions, eren anys de pocs doblers i lluny de casa seva. Animat per l'ànim dels companys, la qual cosa era el que més li ajudava a continuar endavant, com també ho eren els bons comentaris que es feien de la seva obra, els pintors i altres artistes ja consagrats, que anava coneixent

durant les visites a museus i galeries d'art.

Jacques Viot, el seu galerista, li oferí a l'any 1.927 un nou estudi i així Miró deixà els seus amics del carrer Blonet per instal·lar-se a la "Cité des Fusains" al carrer Tourlaque de Montmartre, molt prop dels estudis de Max Ernest, René Magritte, Jean Arp i el poeta Paul Eluard, tots ells somiaven que les coses canviassin i es notà un equilibri. Aquest grupet formava part de les famoses tertúlies del cafè Cyrano de la no manco famosa Plaça Pigalle.

Miró seguia fent feina amb entusiasme i aquets anys foren molt productius en una gran quantitat d'obres de tipus surrealista. Durant tota la seva vida la jornada laboral ha estat, com la d'un agricultor, de sol a sol. Però l'ideal de la seva obra seguia capgirant i imaginant imatges afavorit per la poesia, la música, l'arquitectura, etc. Un petit detall pot estimular una idea, una gota d'aigua que regalma, la volta del cel estrellat, espais buits i desnús de tota cosa.

Picasso li demanava cada vegada

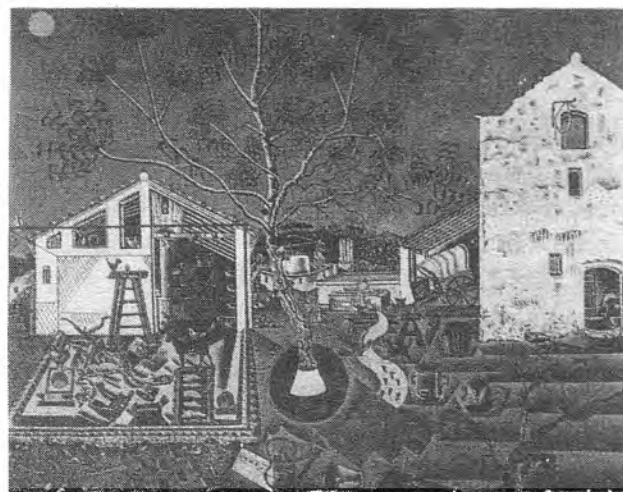
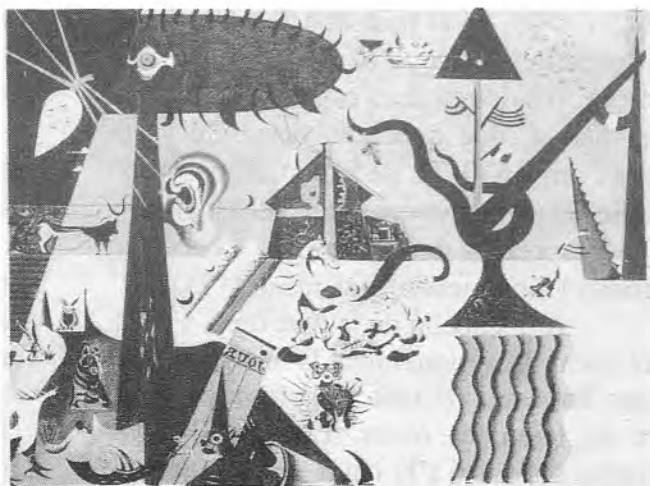
100 ANYS MIRO

que es trobaven a lloc o banda, que com s'arreglava per anar sempre acompanyat amb la mateixa dona ?. La Vida amorosa de Miró no es coneix si no és dins la bona harmonia del matrimoni del l'artista que fou sempre ple de placidesa i concòrdia. Miró no deixà mai d'expressar a través de la seva obra l'univers femení, preocupació constant d'influència màgica de la dona, abans que pintar els naturals encants del cos femení, els representava en figures femenines diabòliques i grotesques.

El vocabulari artístic de Joan Miró fou definit per símbols al llarg dels anys: la dona, els ocells, el sol, la lluna, constel·lacions i estels, la nit, la música, etc. aquest son símbols genuïnament mironians foren els emblemes que més influenciaren la seva obra.

Just al mig del triangle entre la barriada de Gènova, el Castell de Bellver i el palau de Marivent, s'hi troben els edificis de la Fundació Pilar i Joan Miró, constituïda l'any 1.981 pel pintor i la seva dona.

El territori Miró que inclou Son Boter, Son Abrines llar de l'artista i el taller projectat l'any 1.956 pel seu gran amic Josep Sert, comptas també amb un edifici de construcció més recent de l'arquitecte Rafel Moneo construït l'any 1.987, que juntament amb els gravats o litografies son l'origen d'un gran projecte, que la Fundació fa així realitat la darrera voluntat del mestre, un centre viu i lloc d'acció obert a l'art, punt d'encontre d'artistes, escriptors, compositors, crítics, amb una paraula creadors susceptibles de retre culte amb el seu talent a uns propòsits mironians.



El complex és tot una exposició essencialment conformada amb fons de la Fundació i de la família Miró-Juncosa. Tota la vida i l'obra de Joan Miró constitueix una mostra expressiva de la cultura d'aquest segle, i sobretot una mostra del que fou l'escenari a Mallorca de la maduresa de la persona a la qual retem aquest homenatge als 100 anys del seu naixement.

Carles Costa i Salom

LES CAPELLES DE L'ESGLÉSIA VELLA DE SANT JOAN

XI. Capella de la Mare de Déu del Carme (abans de Sant Gaietà)

La capella de la Mare de Déu del Carme era la més recent de les capelles de l'església vella. Quan la nau del temple parroquial va ser allargada entre els anys 1645 i 1700, en el trast que abans ocupava el presbiteri, que s'havia desplaçat cap enrera, resultaren dues capelles noves, una per banda, que quedaren construïdes desvers l'any 1670. La de la part esquerra fou dedicada primerament a sant Sebastià (1670), després a la Puríssima Concepció (1680) i finalment a sant Josep (1751)¹.

A la capella de la part dreta s'hi va col·locar provisionalment la imatge de sant Joan Baptista, retirada del presbiteri mentre es feien les obres. L'any 1704 a la imatge del patró s'hi havia unit una imatge de sant Gaietà; en la visita pastoral d'aquest any es diu que "se ha visitat lo altar de St. Juan i St. Gayatano"².

Sorpren un poc aquesta devoció primarenca de la parròquia de Sant Joan a sant Gaietà, quan encara no s'havien establert a Mallorca els clergues teatins que aquest havia fundat i que no arribaren a l'illa fins l'any 1721. Es podria pensar si era una devoció personal del Dr. Joan Escanellas, rector de sant Joan de 1696 a 1709, però no hi ha cap indicati que pugui confirmar-ho.

Acabada definitivament l'obra del presbiteri, la imatge del sant patró va passar novament a ocupar el lloc presidencial a l'altar major de l'església i la capella va quedar dedicada exclusivament a sant Gaietà.

La devoció a aquest sant es va anar introduint a poc a poc. En queden algunes mostres en les disposicions testamentàries consignades en els llibres de difunts de la parròquia. Era un costum general que quan una persona ordenava la seva obra pia, és a dir, els sufragis que volia es fessin per la seva ànima, entre altres disposicions solia

indicar el cant de la Salve a algunes capelles de l'església en acabar la missa funeral. En l'obra pia ordenada el 13 de novembre de 1712, per Antonina Bauçà, viuda de Joan Garí es disposa una Salve a la capella de sant Gaietà. Una disposició semblant dicta a 25 de novembre de 1728 Antoni Antich, a. Teu, fill de Miquel i Francina Company, casat amb Antonina Llinàs³.

Devot constant de sant Gaietà es mostrà Joan Bauçà. a. Llegat, que va ser el primer obrer del sant. L'any 1742 comencen els comptes de l'obreria, confiada a Joan Bauçà, que va mantenir el càrrec fins a la seva mort, l'any 1761. En els comptes del primer any s'anota una quarta de blat recolectada en la capta pel poble, i 14 ss. en la capta i la col·lecta a les completes de la diada. Des de l'any següent la festa és precedida per un novenari⁴.

L'any 1748 es va beneir una nova imatge de sant Gaietà, una talla corpulenta, de 184 cm., i es va fer un reliquiari del sant; el reliquiari va costar 4 lls. 10 ss.; en el llibre de l'obreria no consta el preu de la imatge i això fa suposar que va ser un obsequi d'una devota persona. Es va fer una festa ben lluïda, amb "pólvora o trons"⁵. Pel mateix temps es va començar el retaule de la capella, però els escassos recursos amb què es comptava no permeteren fer més que el cos inferior, que més de cent anys després, a 1862, es trobava encara sense daurar.

Als costats del nínxol central es varen col·locar dues pintures, una de santa Teresa i l'altre de santa Catalina de Riccis, una santa també prou desconeguda. La figura d'aquesta santa es va beneir l'any 1756, i es va fundar la seva obreria essent el primer obrer mtre. Onofre Riutort que es va mantenir en el càrrec fins l'any

1783. Els quatre anys següents va portar l'obreria el seu fill Miquel, i pel setembre de 1787, amb el remanent de l'obreria, 3 lls. 4 ss., es va fer una festa a santa Catalina de Riccis i l'obreria quedà suprimida⁶.

No hem trobat cap notícia del quadre de Santa Teresa que fa parella en el mateix retaule amb Santa Catalina de Riccis; suposam que no va tenir mai obreria.

El successor de Joan Bauçà, l'obrer de sant Gaietà, va ser Guillem Miralles, que a partir de l'any 1767 va introduir una processó el dia de la festa. L'any 1785 va cessar l'obrer Miralles; la plaça no va ser coberta fins l'any 1796 per l'honor Jordi Company el qual va mantenir el càrrec fins a 1817. La festa de sant Gaietà, amb el nou obrer es feia amb major solemnitat: hi havia corregudes de joies, música de sonadors, i refresc; es va renovar el trespol de la capella i es va completar el retaule, afegint-li el cos superior que va ser daurat, i s'hi col·locà una tela amb la figura de sant Miquel, sufragada per Miquel Munar⁷.

L'any 1817 l'obreria tenia una existència de 10 lls. 2 ds. Amb a questa quantitat es va fer una festa a sant Gaietà i quedà també extingida l'obreria. La capella, mancada d'obres que vetlessin amb entusiasme pel seu culte, va restar per molts d'anys gairebé oblidada, fins que, canviant de titular, li vengueren uns nous dies d'esplendor.

L'any 1908 va ser dedicada a la Mare de Déu del Carme. Es va retirar la imatge de sant Gaietà, que fou traslladada al santuari de Consolació, on va ser venerada a la tercera capella de la part esquerra; l'escultor Bartomeu Amorós va restaurar-la l'any 1925; en fer-se la renovació del santuari els anys 1959-1966 va ser retirada del culte; ara es troba depositada en el museu parroquial.

L'escultor Guillem Galmés va tallar la imatge de la Mare de Déu del Carme, que costejà Antònia Aina Galmés, la mare

de Mn. Francesc Mas. Va ser beneïda el dia 2 de febrer de 1908, el mateix dia en què, per iniciativa del bisbe Pere Joan Campins, Mallorca celebrava el VIIè centenari del naixement del rei En Jaume; es va fer una processó solemne i en tornar a l'església es va cantar el Te Deum del mestre Tortell⁸.

Fou renovat el pis de la capella, a despeses de Mn. Mateu Bauçà i Munar, i l'escultor Galmés va restaurar el retaule, restauració sufragada per Mn. Francesc Mas; el dia 13 de juny del mateix any 1908 es beneïren les obres i es feu la primera festa de la Mare de Déu del Carme⁹. El Sr. Mas es va fer càrrec de l'obreria, i durant molts d'anys, pel mes de juliol, es feia festa grossa.

Josep Estelrich

NOTES

- 1.-Vegeu "Damunt Damunt", núm. 15 (agost 1992), pàg. 20.
- 2.-APSJ (Arxiu parroquial de Sant Joan), 21.3, f. 58.
- 3.-APSJ, 13.1.5., f. 4; 13.2 f. 74.
- 4.-APSJ, 61.2, 109 v.
- 5.-APSJ, 61.3 fs. 104-105.
- 6.-APSJ, 61.3, 133-136; 61.4, 175.180.
- 7.-APSJ, 61.4, 139v.-140.
- 8.-Boletín Oficial del Obispado de Mallorca, 1908, pàg. 50.
- 9.-APSJ, 43.3, fs. 107. 121. 157.

